

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد.

۲۰۱۹/۰۷/۲۶

محمد معصوم هوتک

د کندهار سفر

اوومه برخه

جذبې مي د دلبر څکوي و خان ته
گڼه هومري طاقت نه لرم په زور ځم

شمس الدين کاکړ

د خطي کتابو په لړ کي مي د ياقوت السير دوهم ټوک هم وکوت. دا ضخيم کتاب د محقق العلماء مولانا عبدالحق خروټي تاليف دى. دى د کندهار يو مشهور محقق او مدرس عالم وو چي په خپلومعاصرينو کي ئي د (استادکل) لقب گټلى وو. د ژوند زمانه د سدوزو د پاچهۍ وروستي کلونه او د بارکزو د واکمنۍ د سر کلونه ول. دده په تاليفاتو کي د شرح اربعين په نامه يو بل اثر هم سته. د علامه حبيبي له خولي يو روايت سته چي مولانا عبدالحق خروټي د حبو اخنذزاده له شاگردانو څخه وو. د ياقوت السير لومړى ټوک په ۱۳۶۷ ش کال د افغانستان د اسلامي علومو د څېړنو د مرکز له خوا د بناغلي زلمي هيوادمل په زيار خپور سوي دى. د دې دوهم ټوک موجود بيل په دې ډول وو:

"قيلوله زه اوس کومه

چي بيدار شم نور بي خورمه

دا ئي وويل بـ يده شو

خزاعي غافل له ده شو

ده هم وکـ ره قيلوله

څو له خـواب ده نيمروه

شـو بيدار عبدالعزيز

د خادم شـو دى بينا

د پاى مخ ئي:

"زر دروده نامـيات

تسلـيمات او برکات

پر مرقـد دده نثار کړي

تر ابـده ئي پايدار کړي

هم پر آل هم پر اصحاب

يا رب تي کړي مستجاب

تم بعون الله و توفيقه والحمد لله على ذلك

تمت ۱۱۸۶

بدستخط حبيب الله براى ملا خان محمد کاکړى کشيديم."

د پاڼو شميره: له 1 تر 5

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

يادونه: دليکنې د ليکنيزې بڼې پازوالي د ليکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکې په خبر و لولئ

په ۱۱۸۶ کي لاس وهل سوی دئ باید ۱۲۸۶ هـ ق وي. ما چي دغه ټوک له چاپي لومړي ټوک سره مقابله کړ، د دواړو ټوکوکاتب یو سری دئ او فرمایش ئي هم د یوه شخص دئ .
په دي هیله چي ددغه درانه اثر دوهم ټوک به هم د چاپ په گڼه سمبال سي .
په دغه ورځ مي پر هغه شعري مجموعه باندي چي حاجي مخلص له کوتي څخه د کتلو له پاره رالېږلي وه، یو یادابنت وکښ او د بناغلي حاجي سيداحمد جان پر لاس مي کوتي ته ور واستاوه. د یادابنت متن دا سي وو:

"بسمه تعالی"

پخپل پلرني ټاټوبي (کندهار) پسي د غمجن او ارمانجن شاعر (حاجي مخلص) د اشعارو ددې حاضري مجموعي بڼه ډېر برخه مي ولوستله. په شعر کي ئي د خپل وطن او وطنوالو پر کړېدلي ژوند او د انسانانو پر بي لاریو ډېري اوبښکي تويي کړي دي. له وينا څخه ئي داسي ښکاري چي د خپل پلار و نيکه له مېني څخه بېلتون پر اوږد سوی دئ او فراق ئي پر حساس روح باندي د قنوطيت او مایوسی سیوری غورولی دئ .
د حاجي مخلص پلار و نيکه د کندهار مشهور ادبي او اجتماعي شخصیتونه وه چي نومونه ئي په درناوی سره یادېږي. او د (اثرالاباء يظهر فی الابناء) په حکم ئي دی هم د شعر دنیا ته هڅولی دئ. شعر ئي ځای ځای فني نیمگړتیاوي لري، خو دونه (دومره) نه دي چي کیفیت ئي ور زیانمن کړي .
پاک خدای دي په دنيوي او اخروي نېکمرغيو ونازوي .

محمد معصوم هوتک
عينو مېنه - کندهار
اوله د ثور ۱۳۹۸ش"

د اپریل پر ۲۲مه (دوشنبه) حاجي نذیراحمد ټاټوبي او محب هوتک کور ته راغلل. ماپنښ مو د جانان مؤمن په لارښوونه د بنادمن لوبستان وکوت. دا ستر تعلیمي، تربیتي، فرهنگي او ورزشي مرکز د بناغلي حاجي حکمت الله بنادمن په همت په عینو مېنه کي ودان سوی دئ. د دغه آبرومند، عصري او مجال مرکز په کتلو سره مي د بناغلي بنادمن پر ملي او وطني احساس د زړه له کومي آفرین ووايه او د دي مرکز د هري برخي په لیدلو سره مي سترگي لوري سوي. د دغسي بالاحساسه ځوانانو او ملي سوداگرو کمی دي پاک خدای نه راویني (آمین) .

د پانوی شمیره: له 2 تر 5

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته راښوولې. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکني د لیکنيزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالېږلو مخکي په څیر و لولئ

د اپریل پر ۲۳ مه (سه شنبه) جان محمد مهربان له کابل ټیلفون راوکړ. په اول سر کې می ونه پېژاند. وروسته مو سره وپېژندل. کابل ته ئې زما د ورتگ هیله څرگنده کړه او ما هم نړۍ وعده ورسره وکړه. جان محمد مهربان په اوسنیو ځوانانو کې یو رسېدلی و با سلیقه لیکوال دی. لیکني لږ کوي خو پر ټول برابرې ئې کوي. دی په کابل کې اوسي او زه چې په کاناډا کې یم، هم می د حال احوال پوښتنه کوي .

په دغه ورځ ښاغلي بسم الله جان د رخام یوه ښکلې سر مېزي ډبره را وبخښله چې زما نوم ئې هم پکښې کیندلی وو. کور دې ودان وي. دی په دغو شپو کې کابل ته روان وو. لکه مخکې چې می هم کښلې دي، دی په مشورتې لویه جرگه کې د کندهار په استازو کې شامل وو .

ماڅیگر کورته بابا عبدالله جان او ارواښاد محمد صدیق ادیبیار زوی او ځوان شاعر بشارت کورته راغلل. بشارت خپله یوه لیکنه د کتلو له پاره راوړې وه چې ما ئې له بده مرغه په کندهار کې د کتلو موقع ونه موندله. په همدغه ماڅیگر حاجي نذیر احمد ټاټی، تورنپال بابی او ښاغلی نجیب الله هوتکي هم کور ته راغلل. تر ماښام ناوخته مو ښه د خوند مجلس وکړ .

د اپریل ۲۴ مه می ټوله په هدیره کې تېره سوه. د خپل نیکه مولوي صالح محمد هوتک قبر می په پاخه ډول جوړ کړ او لوړه شنخته مو پر ودروله . پر شنخته ئې لیکل سوي دي چې :

"د پښتو ژبې لوی خدمتگار او د کندهار ادبي انجمن غړی مولوي صالح محمد هوتک کندهاری د فیض محمد زوی او د حاجي محمد اکبر لمسی وو. مور ئې د مولوي عبدالرؤف کاکړ(خاکی) لور وه. د کندهار معارف او د طلوع افغان اخبار دده په مدیریت تاسیس سول. مولوي صاحب په ملي شورا کې دوې دورې د کندهار استازیتوب وکړ او د ملي شورا لومړی معین وو. وفات ئې د ۱۳۳۹ش کال د سنبلې څلرمه ورځ وه. خدای دې وبخښي .
هدیه: د محمد معصوم هوتک "

پر دغه قبر برسېره می د خپلې کورنۍ د مشرانو نارینه وو او ښځو د قبرو له پاره اووه لس (۱۷) ډبرې ولیکلې او قبرونه می په پاخه ډول ترمیم کړل او ډبرې می پکښې ښځې کړې. دغه راز د خپلې لویې هدیرې نخشه چې خاکه ئې ارواښاد حاجي عبدالمتین برابره کړې وه، له سره بشپړه او خوندي کړه. په دغه نخشه کې زموږ د هدیرې یو سل و دواتیا قبرونه په نامه تشخیص سوي دي چې په دې کې شپاړس اووه لس تنه داسې کسان دي چې لیکلې آثار او کتابونه ئې راته پرې ایښي دي. پاک خدای دې زموږ د کورنۍ ژوندو ته وس ورکړي چې د اسلافو پر قدمو گامونه کښیږدي . (امین) .

د پاڼو شمېره: له 3 تر 5

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته راښوولې. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکني د لیکنيزې ښې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په څیر و لولئ

د مولوي صالح محمد هوتک مزار

په دغه شپه د کاکا اسدالله خان کره مېلمه وم . په مېلمنو کې د بناغلي سرمحقق زلمي هيوادمل صاحب زوم هم وو. د پېژندگلوي ليدنه کتنه مو سره وکړه .

د اپرېل پر ۲۵ مه (پنجشنبه) خليل الله سروري او د صداقت خپرندويي ټولني مسئول ځوان کور ته راغلل او ددي ټولني يو شمېر چاپ سوي کتابونه ئې راته را کړل. د خپلي ټولني پر اړو او د چاپ او خپرېدنې پر ستونزو مو خبري سره وکړې. د صداقت خپرندويه ټولنه د هر راز کتابو د چاپولو په کار کې بريالۍ ټولنه ده او زيات شمېر کتابونه ئې چاپ کړي دي .

د اپرېل پر ۲۶ مه مي بناغلي رفيع صاحب ته تېلفون وکړ. راته وويل سوه چي په کابل کې تشریف نه لري او هندوستان ته د علاج له پاره تللي دي. سلامونه او د روغتيا دوعا مي ورته پرېښووله .

په دغه ورځ مي خپل قردان مشر حاجي محمد شريف خان سليمي ته چي په کوټه کې اوسي، تېلفون وکړ او د حال احوال پوښتنه مو سره وکړه. دغه راز مي له خپل همصنفي او زړه ته راټېر اشنا قاضي محمد يعقوب سره هم تېلفوني خبري وکړې. د ليدلو کتلو وعده مو سره وکړه چي له بده مرغه زما د ژر تگ له اسېته ميسره نه سوه .

بناغلي عزيز خان کرزي ته مي امريکا ته تېلفون وکړ. پر خبرو بريالۍ نه سوم. دوی لطف کړی وو او کندهار ته زما د ورتگ په دوهمه شپه ئې له امريکا څخه تېلفون را وکړ. خو د خوښۍ ځای دا وو چي په دا سبا ئې دوی جوابيه تېلفون راوکړ او ښه د خوند او صميميت خبري ئې راسره وکړې. عزيز خان کرزي صاحب د کرزيانو د پراخي کورنۍ معزز مشر سپين ږيري دی . مجلس ئې هر وخت له فيضه ډک وي. خدای دې په عزت لري .

په دغه ورځ د ماڅيگر له خوا بناغلي مفتون صاحب، حاجي قاري محمود، حاجي احمد رسول، مينه پال او بشارت او څو نور ملگري ئې کور ته راغلل. مفتون صاحب ښه ډېر کلونه په انگلستان (لندن) کې مهاجر وو. اوس په کندهار کې اوسي. منور او وطن دوست سړی دی. ما ته هر وخت ډېر اخلاص ښيي او تر احسان مي لاندي کوي. قاري

د پاڼو شمېره: له 4 تر 5

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته راښوولې. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

يادونه: دلېکنې د ليکنيزې ښې پازوالي د ليکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکې په څير و لولئ

صاحب حاجي محمود او حاجي احمد رسول زما د ډېر وخت دوستان او اشنايان دي. زه چې هر وار کندهار ته ورسم، دوی راسره په ډېره مينه او محبت گوري. قدردانه خلک دي. ددوی مشر ورور ارواښاد حاجي غلام رسول (مشهور په حاجي اخوند) زما د ځوانۍ د وختو اشنا وو .
په دغه ورځ مي د اسدالله غالب په نامه د يوه کندهاري ځوان شاعر سره وکتل. خپله ناچاپه شعري مجموعه ئي د کتلو د پاره راکړه. غالب ډېر ښه شاعر دی او که څه خوارې پر ځان ومني، ښه راتلونکې ورته گوري. ما ئې پر مجموعه باندي يو لنډ يادابنت ورته وکيښ.

نور بيا

د پاڼو شمېره: له 5 تر 5

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

يادونه: دلېکنې د ليکنيزې بڼې پازوالي د ليکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکې په ځير و لولئ